

A képet egy csodálatos északi szélesszájú orrszarvú uralja. A kép közepén áll, kissé ferdén. Hatalmas feje - amelyen a szarv helyén alacsony, kis dudor látható - lefelé balra dől. Mellső lábai a kenyai szavanna kiszáradt fűvében állnak. Jobbra tőle egy katonai egyenruhát viselő férfi guggol görnyedten. A férfi bal kezében egy támadófegyver matt fekete csövét tartja. Jobb kezével az orrszarvú hasát vakargatja mellső lábai között.

Két másik egyenruhás férfi is látható a képen: az egyik balra az orrszarvú feje előtt áll, a másik jobbra tőle. Mindketten puskát tartanak a kezükben, és a távolba néznek. Fölöttük az ég kék és tiszta, fehér felhőfoszlányokkal tarkított.

A jelenet egy tarka szavannát ábrázol, az arany színárnyalatok meleg és éteri fényt árasztanak. Az orrszarvú az ősi kegyelem és ellenállóképesség szimbóluma. Hatalmas, páncélszerű bőrrel borított teste rendíthetlenséget és méltóságot sugároz. Szemei mély, sötét tócsaként jelennek meg fején, amelyek jellegzetes ábrázatával együtt az idő könyörtelen múlását tükrözik.

Szudánnak hívják. Egy olyan állat, amely elég szimbolikus ahhoz, hogy egy országról nevezzék el. Ő az utolsó hím északi szélesszájú orrszarvú a Földön. A körülötte lévő férfiak vadőrök, a szavanna névtelen hősei, akik védelmezik őt.

A vadőrök az orrvadászok ellen emberi pajzsot alkotva veszik körül. Mindez az ember természetbe történő beavatkozásának pozitív metaforája: a természetnek nem csak ártani lehet, hanem a beavatkozás lehet pozitív, nemes szándékú, amely a megóvásra, védelemre irányul.

A vadőrök egyenruhája tökéletesen illeszkedik a zöld szavannába. Határozottság, de egyértelműen békés szándék árad belőlük. Jelenlétük nem az uralkodásra, hanem a gondoskodásra irányul. Az északi szélesszájú orrszarvú pedig bolygónk fogyatkozó biológiai sokféleségének legtörékenyebb jelképévé válik.

Afrika vadonjának szívében az emberi jelenlét sajnos gyakran súlyosan veszélyezteti a természetet. De ez a fénykép épp az ellenkezőjéről szól: arról, hogy az ember képes lehet megvédeni bolygónk legveszélyeztetettebb, legkiszolgáltatottabb teremtményeit. Ez a történet elsősorban a kitartásról, a reményről szól, és csak másodsorban a tragédiáról.

A képen szereplő embereknek nincs egyetemi diplomája, nem tudósok, a professzor szó nem szerepel egyikük neve előtt sem. A Szudánnal töltött idő mégis az állat szakértőivé tette őket. Valójában az eltöltött idő hozta őket közel egymáshoz. Az a tény, hogy tudják: az északi szélesszájú orrszarvú valószínűleg kihalásra van ítélve, még drámaibbá teszi védelmező szerepüket. Megrendítő az az eltökéltség, amellyel ennek a csodálatos fajnak az utolsó példányát őrzik.

Az orrszarvú evolúciója nagyon távoli időkbe nyúlik vissza, testében hordozza az elmúlt évszázadok genetikai tartalékait. Fajának utolsó példánya, egy letűnt korszak tanúja, az emberi felelőtlenség által okozott károk szimbóluma. Azáltal, hogy a képen a vezető vadőr gyengéden megvakarja Szudán óriás mellkasát, szembesülünk a megértéssel és tisztelettel is, amely kialakulhatott volna ember és állat között.

Ahogy a vadőrök némán virrasztanak az állat mellett, cselekedetükkel is bizonyítják az ember és a természet közti mély, ősi kapcsolatot. A vadőrök helytállása az emberiség erkölcsi kötelességének a szimbóluma arra vonatkozóan, hogy meg kell óvnia a bolygón lévő életet, annak minden formáját, sokszínűségét.

Ugyanakkor az emberiségnek az orrszarvú szarvának gyógyító erejébe vetett téves hite a kihalás felé sodorta ezeket a csodálatos teremtményeket. Milyen tudatlanok és önzők tudnak lenni az emberek, miközben a jövő generációira hagyott örökségünk csupán egy hajszálon múlik.

A fénykép érzelmi vonzerejét fokozza az időtlenség illúziója. Erre csak egy jó fotó képes, azáltal, hogy örök időre képes megdermeszteni az egyébként múltó pillanatot. A képen látható állat kiszakad az idő kötöttségéből s létezésével számtalan a földön barangoló északi szélesszájú orrszarvút szimbolizál. Szudán az utolsó hím közülük, és amikor itt hagy minket, csak ez és a sok másik, róla készült fénykép marad majd hátra. Ez a jelenet valójában évezredekken át játszódott le, ahogy a fajok felemelkedtek és elbuktak, és a bolygó tanúja volt az evolúció kérérlhetetlen előrehaladtának.

A kép ereje talán abban rejlik, hogy képes elmékedésre és önvizsgálatra készíteni. Bizonyoságot tesz a természet törékeny szépségéről, és erkölcsi kötelességünkről, hogy megóvjuk azt. Felhívás arra, hogy elgondolkodjunk az emberiség és a természet közötti mély kölcsönhatáson, valamint azon, hogy milyen döntéseket hozunk e törékeny bolygó önjelölt gondnokaiként.

Arra szólít fel bennünket, hogy emelkedjünk felül legalantasabb ösztöneinken, és vállaljuk a felelősséget, amelyet közös létünk megkövetel: ne passzív szemlélőként, hanem a megőrzésért, fenntarthatóságért folytatott küzdelem aktív résztvevőiként foglalkozzunk a természet védelemével. Arra kérjük ezeket az afrikai férfiakat, hogy álljanak őrt a globális örökség felett, de mit ajánlunk fel mi magunk ebben a folyamatban?

Szudánt végül 2018. március 19-én elaltatták. Fajának ezen idős példánya az izmomzatában és csontjaiban bekövetkezett degeneratív elváltozások következtében végül már nem tudott többé lábra állni. A kenyai Ol Pejeta Conservancy elkötelezett állatorvosai altatták el, hogy enyhítsék szenvedéseit.

Élete nagy részében olyan emberek vették körül, akik sokat törődtek vele. Cserébe ő is gyengéd és kedves volt velük. Biztos vagyok benne, hogy ha lett volna utolsó kívánsága, az az lett volna, hogy az emberiség emlékezzen arra, ami vele történt. Arra, hogy mi minden lehetséges ember és állat között, ha egyenrangú félként tekintenek egymásra ezen a törékeny bolygón.

Ma már létezik egy program, amely az alfaj helyreállításának lehetőségét vizsgálja sperma- és petesejtminták felhasználásával. Jelenleg 29 északi szélesszájú orrszarvú embrió áll rendelkezésre. Ha ez valóban működik, akkor ez akár megoldást is jelenthet a kihalt fajok életre keltésére. De ez nem lehet mentség számunkra. Ettől függetlenül nem engedhetjük, hogy ugyanazt tegyük a környezetünkkel, amit az elmúlt évtizedekben. A természet megérdemli a támogatásunkat és a védelmünket. Cserébe ő is gondoskodik rólunk.